

Producent af emhætte erstatningsansvarlig for brandskader i medfør af produktansvarslovens regler

Vestre Landsret har i en nylig afsagt dom stadfæstet en dom afsagt af Retten i Viborg, hvor en producent af en emhætte fandtes at være erstatningsansvarlig for brandskader, der mest sandsynligt var opstået som følge af varmeudvikling i emhættens motor. Dommen fra Vestre Landsret er interessant, da den blandt andet forholder sig til bevisbyrden og kravet til bevis i produktansvarssager (brandskadesager) omfattet af produktansvarslovens regler, herunder hvornår det kan anses for bevist, at en defekt ved et produkt har været til stede på omsætningstidspunktet.

SAGENS BAGGRUND

Den 28. maj 2017 opstod der brand i en beboelsesejendom, hvorefter politiet blev tilkaldt. Gerningsstedsundersøgelsen viste, at branden formentlig var opstået i et hjørne af loftet, hvor en emhættemotor befandt sig. En brandinspektør vurderede, at branden var startet som følge af en kortslutning i emhættens motor.

I umiddelbar forlængelse af branden rekvirerede politiet en brandundersøgelse hos Dansk Brand- og Sikringsteknisk Institut ("DBI"). DBI undersøgte blandt andet husets elektriske tavler, forsyning samt elektriske installationer og brugsgenstande – uden dog i den henseende at kunne finde en mulig årsag til branden.

Herudover undersøgte DBI også emhættemotoren og konstaterede, at motorens metalafdækning havde et blåligt skær, hvilket – ifølge DBI – indikerede, at den havde været kraftigt opvarmet. DBI konkluderede på denne baggrund, at det var altovervejende sandsynligt, at arnestedet var i ejendommens loftrum, og at det var sandsynligt, at varmeudvikling i emhættemotoren havde antændt omkringværende brandbart materiale.

Husejeren havde tegnet husforsikring hos et forsikringsselskab, der efter at have dækket skaderne rettede et regreskrav mod producenten af emhætten, idet det var forsikringsselskabets vurdering, at branden var forårsaget af emhætten, og at producenten derfor var erstatningsansvarlig i medfør af produktansvarslovens regler. Dette bestred producenten, hvorefter forsikringsselskabet anlagde retssag ved Retten i Viborg.

RETTEEN I VIBORGS DOM

Under sagens behandling for byretten blev der gennemført et syn og skøn foretaget på grundlag af et omfattende fotomateriale, idet emhættemotoren var bortkommet.

Skønsmanden vurderede blandt andet, at den mest sandsynlige brandårsag måtte være emhættemotoren, idet emhættemotorens aksel havde en tydelig misfarvning på grund af meget høj temperatur. Endvidere kunne skønsmanden ikke påvise andre sandsynlige årsager til brandens opståen.

Forsikringsselskabet gjorde på den baggrund overordnet gældende, at producenten havde pådraget sig et erstatningsansvar for skaderne på et objektivet grundlag, jf. produktansvarslovens regler.

Forsikringsselskabet gjorde på baggrund af politirapporten, DBI's undersøgelse samt skønsmandens erklæring gældende, at der var ført det fornødne bevis for, at branden var opstået i emhættemotoren i loftsrummet, og at emhætten måtte anses for at have været defekt på skadestidspunktet.

Endelig gjorde forsikringsselskabet gældende, at det var producenten, som havde bevisbyrden for, at defekten ikke havde været til stede på omsætningstidspunktet, og at denne bevisbyrde ikke var løftet af producenten.

Producenten gjorde under sagen overordnet gældende, at branden ikke var forårsaget af en fejl i emhætten, og at der derfor heller ikke kunne placeres et ansvar hos producenten.

Producenten bestred i den forbindelse, at der var ført et tilstrækkeligt og sikkert bevis for, at branden var opstået som følge af en defekt i emhættemotoren. Producenten bestred også, at der var ført bevis for, at emhættemotoren var behæftet med mangler eller en defekt. Endelig bestred producenten, at der var tale om en oprindelig fejl ved emhættemotoren.

På baggrund af skønsmandens erklæring og DBI's rapport, der var rekvireret af politiet og ikke det regressøgende forsikringsselskab, lagde Retten i Viborg til grund, at branden mest sandsynligt skyldtes emhættemotoren. Det centrale spørgsmål var derefter, om det skadeforvoldende forhold havde været til stede på det tidspunkt, hvor motoren var blevet bragt i omsætning.

Retten i Viborg fandt, at det måtte anses som mest sandsynligt, at der var tale om en oprindelig mangel, der først gav sig til kende efter flere års brug og slid, da motoren havde stået urørt i 4 år siden monteringen og havde været anvendt uden problemer.

Med andre ord nåede Retten i Viborg således frem til, at producenten af emhætten ikke havde bevist, at defekten ikke havde været til stede på omsætningstidspunkt, hvorfor producenten heller ikke kunne blive ansvarsfri i medfør af produktansvarslovens § 7, stk. 2.

Producenten blev på den baggrund dømt erstatningsansvarlig for det af forsikringsselskabet lidte tab efter produktansvarslovens regler. Herefter ankede producenten dommen til Vestre Landsret.

VESTRE LANDSRETS DOM

For Vestre Landsret gentog parterne i det væsentligste deres anbringender for byretten.

Under sagens behandling for Vestre Landsret afgav skønsmanden en supplerende skønserklæring, hvori han fastholdt, at den mest sandsynlige brandårsag var emhættemotoren.

På denne baggrund og af de grunde, som var anført af byretten, fandt Vestre Landsret ligeledes, at den mest sandsynlige årsag til branden var varmeudvikling i motoren til emhætten.

I forlængelse heraf anførte Vestre Landsret videre, at det påhvilede producenten at sandsynliggøre, at de omstændigheder, som forårsagede varmeudviklingen, ikke havde været til stede på omsætningstidspunktet jf. produktansvarslovens § 7, stk. 2. Landsretten bemærkede i den forbindelse, at der ved vurderingen heraf indgik som et moment, at emhættemotoren var bortkommet, og at den dermed heller ikke havde været tilgængelig for producentens nærmere undersøgelser.

Til trods herfor nåede Vestre Landsret frem til, at der ved det gennemførte syn og skøn såvel som DBI's undersøgelser ikke var påvist andre mulige årsager til brandens opståen.

Landsretten tiltrådte herefter, at der havde været tale om en oprindelig defekt ved emhættens motor, hvorfor byrettens dom stadfæstedes.

NJORDS BEMÆRKNINGER

Dommen fra Vestre Landsret er interessant, da den blandt andet forholder sig til bevisbyrden og kravet til bevis i produktansvarssager (brandskadesager), herunder hvad der skal til, før en producent kan siges at have løftet bevisbyrden for, at en defekt ved et produkt ikke var til stede på det tidspunkt, hvor produktet blev bragt i omsætning, jf. produktansvarslovens § 7, stk. 2.

I sager omfattet af produktansvarsloven er det den skadelidte (eller det regressøgende forsikringsselskab), der skal føre bevis for 1) skaden, 2) at produktet led af en defekt, og 3) at der er årsagsforbindelse mellem defekten og skaden.

I den pågældende sag nåede såvel Retten i Viborg som Vestre Landsret frem til, at det regressøgende forsikringsselskab havde løftet denne bevisbyrde ved skønserklæringerne og DBI rapporten samt de supplerende forklaringer for retten i øvrigt.

Det er i den forbindelse særlig interessant at notere sig, at DBI rapporten var rekvireret af politiet (og ikke af det regressøgende forsikringsselskab), hvilket ses at have været med til at styrke rapportens bevisværdi. I den forbindelse kan det fremhæves, at Retten i Viborg anser DBI rapporten som en sagkyndig erklæring og herudover brandundersøgerens forklaring for retten som en sagkyndig udtalelse.

Endvidere er det værd at notere sig Vestre Landsrets bemærkning om, at varmeudvikling i emhættens motor var "den mest sandsynlige årsag til branden". Bemærkningen kan muligvis enten tages som udtryk for, at beviskravet i brandskadesager af den pågældende karakter er "sandsynlighedsovervægt", dvs. 50 % sandsynlighed for en brandårsag eller derover, eller at skadelidte skal føre bevis for, at der blandt flere forskellige mulige brandårsager er sandsynlighedsovervægt ved én af de mulige brandårsager.

Når den skadelidte har ført bevis for skaden, defekten og årsagssammenhængen, er det op til producenten at bevise, at defekten ikke var til stede på omsætningstidspunktet, hvis producenten vil være ansvarsfri, jf. produktansvarslovens § 7, stk. 2. Dette kan ses som en form for negativ bevisbyrde, som i praksis kan være ganske vanskelig at løfte – navnlig i brandskadesager, hvor det skadevoldende produkt har været udsat for brand.

I den foreliggende sag var der som nævnt ikke påvist andre mulige scenarier til brandens opståen, hvorfor Vestre Landsret lagde til grund, at der var tale om en oprindelig defekt ved emhættens motor. Som følge heraf kunne producenten derfor heller ikke blive ansvarsfri i medfør af produktansvarslovens § 7, stk. 2.

HAR DU BRUG FOR YDERLIGERE INFORMATION?

NJORD Law Firm er et højt specialiseret advokatfirma med en række specialister inden for bl.a. forsikrings- og erstatningsret, herunder med stor erfaring indenfor brandskadesager og sager om produktansvar. Du er altid velkommen til at kontakte vores advokater på telefon eller e-mail.